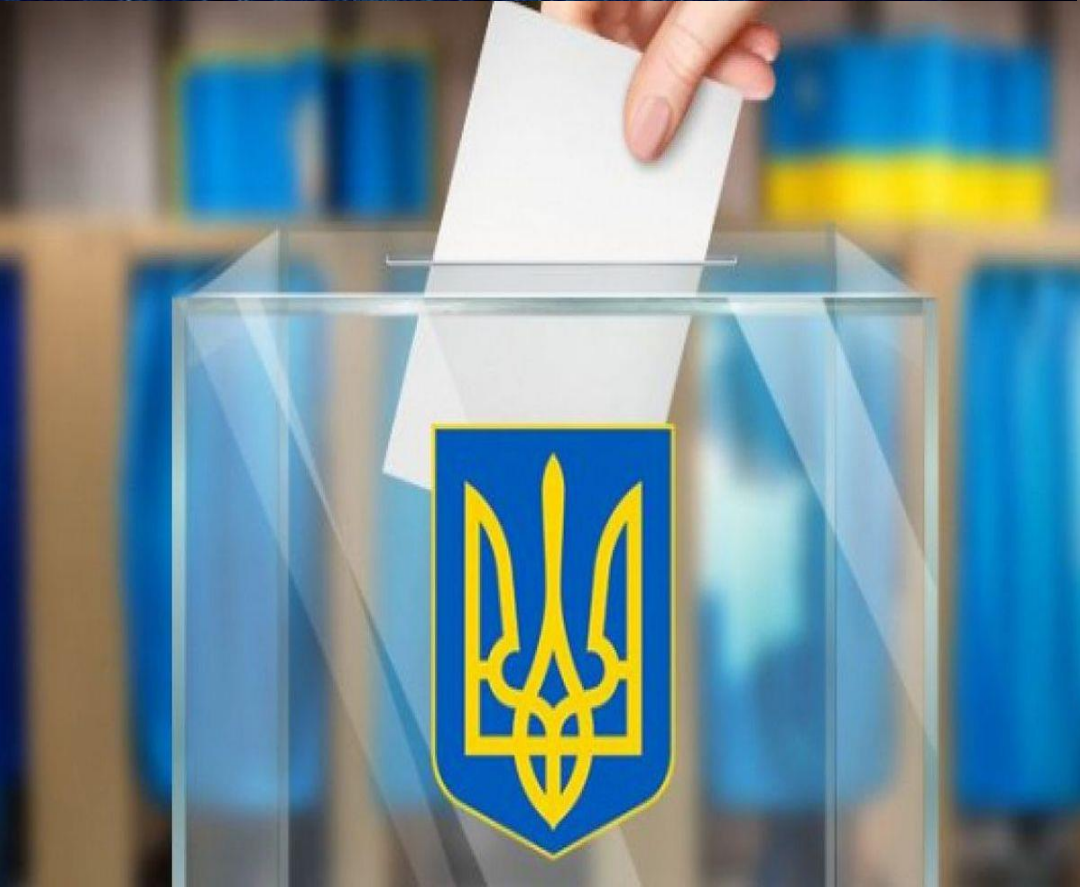
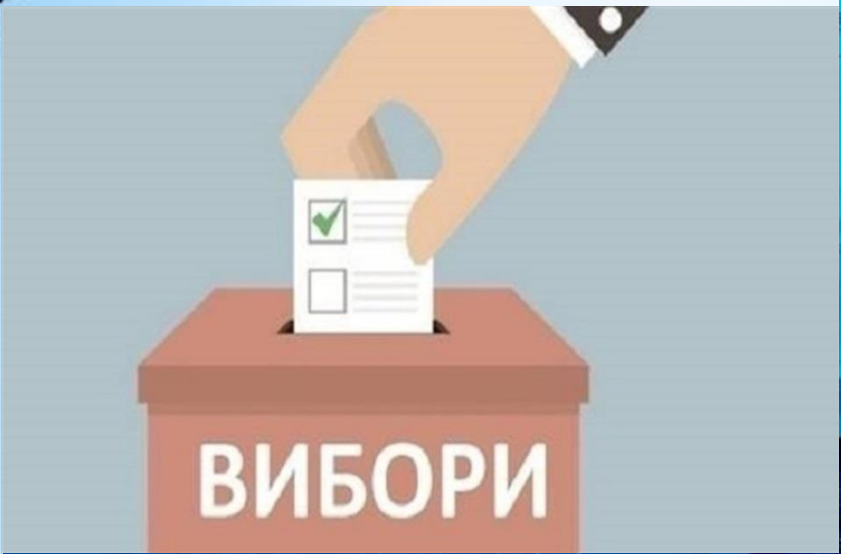

Конституційне право

Лекція №8.2
Тема: Вибори та виборчий поцес

Вибори як один з інструментів демократії

Ві́бори — передбачена конституцією та законами форма прямого народовладдя, за якою шляхом голосування формуються представницькі органи державної влади та місцевого управління (самоврядування).

Виборчий кодекс України
від 19.12.2019 р. (набув чинності 01.01.2020 р.). Складається із 4
книг, 42 розділів, 289 статей

{Із змінами, внесеними згідно із Законами

[№ 720-IX від 17.06.2020](#)

[№ 805-IX від 16.07.2020](#)

[№ 884-IX від 15.09.2020](#)

[№ 924-IX від 29.09.2020](#)}

КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ

Розділ III ВИБОРИ. РЕФЕРЕНДУМ

Ст. 69.

Народне волевиявлення здійснюється через вибори, референдум та інші форми безпосередньої демократії.

Ст. 70.

Право голосу на виборах і референдумах мають громадяни України, які досягли на день їх проведення вісімнадцяти років.

Не мають права голосу громадяни, яких визнано судом недієздатними.

Ст. 71.

Вибори до органів державної влади та органів місцевого самоврядування є вільними і відбуваються на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування.

Виборцям гарантується вільне волевиявлення.

Класифікація виборів

Парламентські

Обираються народні депутати

Президентські

Обирається Президент

Місцеві

1. вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим;
2. вибори депутатів сільської, селищної, міської ради;
3. вибори сільського, селищного, міського голови;
4. вибори депутатів районної ради;
5. вибори депутатів обласної ради;
6. вибори депутатів районної у місті ради (у містах, де утворені районні у місті ради).

День голосування

Позачергові місцеві вибори, проміжні, перші, додаткові вибори проводяться двічі на рік - в останню неділю березня та останню неділю жовтня.

Якщо остання неділя березня або остання неділя жовтня, на яку призначаються позачергові місцеві, проміжні, перші чи додаткові вибори, припадає на святковий день або день релігійного свята, визначений неробочим відповідно до трудового законодавства, такі місцеві вибори призначаються на наступну неділю.

Види виборів

Загальнодержавні
(парламентські + президентські)

Місцеві

чергові

позачергові

проміжні

перші

додаткові

Виборчі права громадян України

```
graph TD; A[Виборчі права громадян України] --> B[право вільно обирати (право голосу на виборах)]; A --> C[право бути обраним];
```

право вільно обирати
(право голосу на виборах)

право бути обраним

Громадяни України мають також інші права на участь у виборчому процесі, пов'язані з їхніми основними виборчими правами.

Принципи виборчого права

Загального виборчого права

Рівного виборчого права

Прямого виборчого права

Таємного голосування

Добровільного виборчого
права

Вільного волевиявлення

Принцип загального виборчого права

Право голосу мають
(активне ВП)

Парламентські

Президентські

Місцеві

- 1) громадяни України,
- 2) яким на день виборів виповнилося вісімнадцять років

- 1) громадяни України,
- 2) яким на день виборів виповнилося вісімнадцять років

- 1) громадяни України,
- 2) які мають право голосу,
- 3) виборча адреса яких віднесена до відповідної території громади

Принцип загального виборчого права

Право голосу **НЕ** мають

Парламентські

Президентські

Місцеві

громадянин,
визнаний судом
недієздатним

громадянин,
визнаний судом
недієздатним

1. Військовослужбовці строкової служби,
2. громадяни України, які проживають за кордоном,
3. особи, визнані судом недієздатними,
4. громадяни України, які за вироком суду перебувають у місцях позбавлення волі

Виборча адреса

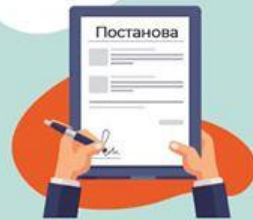

Належність громадянина до відповідної територіальної громади та проживання його на відповідній території

Виборці можуть змінити виборчу адресу з дому

1

Виборці, які мешкають не за адресою реєстрації, можуть змінити виборчу адресу без відвідування органу ведення Державного реєстру виборців. Це особливо спрощує доступ до виборів **людям з інвалідністю.**

Згідно з Постановою ЦВК №88 від 18 травня 2020 року, **виборці, які живуть не за місцем реєстрації,** можуть змінити виборчу адресу, щоб проголосувати на всіх видах виборів за місцем фактичного проживання.

2

3

Виборці можуть подати заяву **онлайн через електронний сервіс** на сайті www.drv.gov.ua з використанням електронного цифрового підпису. Також можна **особисто відвідати** орган ведення Державного реєстру виборців або подати заяву **через уповноважену особу.**

Подати заяву про зміну виборчої адреси для голосування на **місцевих виборах 25 жовтня** можна з **1 липня по 9 вересня 2020 року.**

4

#маювплив

#КоженГолосВпливає

ЯК ЗМІНИТИ ВИБОРЧУ АДРЕСУ

ГРОМАДЯНИ УКРАЇНИ, ЯКІ ЗМІНЮЮТЬ ВИБОРЧУ АДРЕСУ, МАЮТЬ ПРАВО:

повноцінно голосувати на місцевих виборах

обирати місцеву владу відповідно до фактичного місця проживання

ТЕРМІН ЗМІНИ

ДО 9 ВЕРЕСНЯ

(для місцевих виборів 25.10.2020)

КУДИ ЗВЕРНУТИСЯ

ДО ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ ВИБОРЦІВ за місцем фактичного проживання

або
ПОДАТИ ЗАЯВУ ОНЛАЙН*

* через кабінет виборця на сайті www.drjv.gov.ua за умови наявності у виборця кваліфікованого електронного підпису (КЕП).

ТЕРМІН РОЗГЛЯДУ ЗАЯВИ

15 ДНІВ

з моменту її отримання

НЕОБХІДНІ ДОКУМЕНТИ:

ПАСПОРТ ГРОМАДЯНИНА УКРАЇНИ (посвідчення громадянина України в разі нещодавнього набуття громадянства України)

ЗАЯВА про зміну виборчої адреси

ДОКУМЕНТИ, ЯКІ ОБҐРУНТОВУЮТЬ ЗМІНУ ВИБОРЧОЇ АДРЕСИ:

договір оренди/найму житла за фактичним місцем проживання

довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи

документ, що засвідчує право власності/користування на житло

документ, що засвідчує ведення виборцем підприємницької діяльності

документ, що засвідчує перебування виборця в шлюбі/родинних відносинах з особою

документ, що засвідчує здійснення виборцем догляду за особою

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ЗМІНУ ВИБОРЧОЇ АДРЕСИ МОЖЕ БУТИ:

видане безпосередньо виборцю у відділі ДРВ

надіслане поштою на нову виборчу адресу

надіслане на електронну пошту

Інфографіку створено за даними Державного реєстру виборців та інших відкритих джерел інформації станом на 07.07.2020 року

СЛОВО і ДІЛО

2020 •

ЦЕНТРАЛЬНА ВИБОРЧА КОМІСІЯ

ПОСТАНОВА

від 11 червня 2020 року № 103

Про Порядок визначення виборчої адреси виборця, який не має зареєстрованого місця проживання

{Із змінами, внесеними згідно з Постановою Центральної виборчої комісії
[№ 145 від 24.07.2020](#)}

Відповідно до [пункту 1](#) розділу XXXXII "Прикінцеві та перехідні положення" Виборчого кодексу України, з метою забезпечення реалізації та захисту виборчих прав громадян України, однакового застосування положень [статей 8, 19, 20](#) Закону України "Про Державний реєстр виборців", керуючись [статтями 11 - 13, 17](#) Закону України "Про Центральну виборчу комісію", [статтею 14](#) Закону України "Про Державний реєстр виборців", Центральна виборча комісія постановляє:

1. Затвердити [Порядок визначення виборчої адреси виборця, який не має зареєстрованого місця проживання](#) (додається).
2. Ця постанова набирає чинності з 1 липня 2020 року.
3. Цю постанову надіслати обласним, Київській міській державним адміністраціям для доведення до відома відповідних органів ведення Державного реєстру виборців.
4. Цю постанову оприлюднити на офіційному вебсайті Центральної виборчої комісії.

Голова
Центральної виборчої комісії

О.ДІДЕНКО

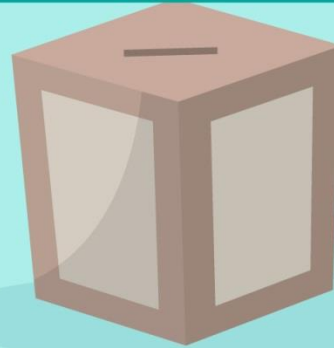
1.2. Виборча адреса виборця, який не має зареєстрованого місця проживання, визначається: за погодженням із центром обліку, який відповідно до закону веде облік бездомних осіб, або соціальною службою, у складі якої утворено структурний підрозділ для ведення обліку бездомних осіб;

органом ведення Державного реєстру виборців (далі - орган ведення Реєстру) за мотивованим зверненням виборця.

Для визначення виборчої адреси виборця, який не має зареєстрованого місця проживання, за погодженням із центром обліку, який відповідно до закону веде облік бездомних осіб, або соціальною службою, у складі якої утворено структурний підрозділ для ведення обліку бездомних осіб, виборець реєструється за адресою такого центру або соціальної служби відповідно до [Закону України](#) "Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні".

Орган ведення Реєстру може визначити виборчу адресу виборця, який не має зареєстрованого місця проживання, за місцем його фактичного проживання.

Аналіз змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення виборчого законодавства в частині забезпечення прав людей з інвалідністю

ГРУПА
ВПЛИВУ
Громадський
Інститут

NDI
NATIONAL
DEMOCRATIC
INSTITUTE

З метою реалізації виборчих прав виборці з порушенням здоров'я (у зв'язку з інвалідністю, тимчасовим розладом здоров'я, віком) мають право на забезпечення розумним пристосуванням у відповідності до індивідуальних потреб (ч.9 ст.7 ВКУ зміни від 16.07.2020)

Документом, який підтверджує особу та громадянство
України виборця

паспорт громадянина
України (у вигляді
паспортної книжечки
або картки)

тимчасове посвідчення
громадянина України
(для осіб, недавно
прийнятих до
громадянства України)

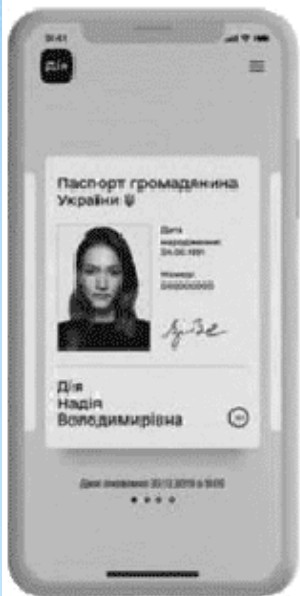
картка (довідка)
установи кримінально-
виконавчої системи (для
осіб, які перебувають в
установах виконання
покарань або слідчого
ізолятора)

паспорт громадянина
України для виїзду за
кордон

дипломатичний
паспорт

службовий паспорт

військовий квиток (для військовослужбовців
строкової служби)

1. При перевезенні пасажирів повітряним, залізничним транспортом (у межах країни!).
2. При наданні послуг поштового зв'язку.
3. При проведенні банківських операцій.
4. Для підтвердження віку при придбанні пива (крім безалкогольного), алкогольних, слабоалкогольних напоїв, вин столових або тютюнових виробів.
5. При наданні послуг з медичного обслуговування.
6. При пред'явленні на вимогу працівника правоохоронного органу документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України.
7. При користуванні бібліотеками та наданні бібліотечних послуг.
8. При наданні готельних послуг.
9. При наданні телекомунікаційних послуг.
10. Для пред'явлення на вимогу уповноваженої особи під час відвідування адміністративних будівель.
11. При наданні адміністративних послуг.
12. Для повернення сплачених за товар грошових коштів.
13. Для участі у виборах і референдумах

Е-паспорт - це електронна версія ID-картки або закордонного паспорта, яка збережена у мобільному застосунку «Дія». Наразі використання цифрового документу - експериментальний проєкт, який було прийнято у квітні 2020 року Кабінетом Міністрів.

Відповідно до постанови «Про реалізацію експериментального проєкту щодо застосування паспорта громадянина України у формі картки в електронному вигляді та паспорта громадянина України для виїзду за кордон в електронному вигляді», е-паспорти вважаються цифровими аналогами паперових документів.

Принцип загального виборчого права

Право бути обраним
мають (пасивне ВП)

Парламентські

Президентські

Місцеві

- 1) громадянин України,
- 2) який досяг двадцяти одного року,
- 3) має право голосу
- 4) проживає в Україні протягом останніх п'яти років

- 1) громадянин України,
- 2) який досяг тридцяти п'яти років,
- 3) має право голосу,
- 4) володіє державною мовою
- 5) проживає в Україні протягом десяти років

1. громадянин України,
2. який має право голосу

Принцип загального виборчого права

Право бути обраним
Не мають

Парламентські

Президентські

Місцеві

громадянин, який має судимість за вчинення умисного злочину, якщо ця судимість не погашена і не знята у встановленому законом порядку

- 1) Особа, яка двічі підряд обиралася на пост Президента України
- 2) Особа, повноваження якої на посту Президента України були припинені достроково

громадянин України, який має судимість за:

- вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину,
- кримінального правопорушення проти виборчих прав громадян
- корупційного кримінального правопорушення, якщо ця судимість не погашена або не знята

Право висування кандидата

мають

Парламентські

Президентські

Місцеві

Громадяни України,
які мають право
голосу.

право реалізується:

1. через політичні партії
2. шляхом самовисування

Громадяни України,
які мають право
голосу.

право реалізується:

1. через політичні партії
2. шляхом самовисування

Громадяни України, які
мають право голосу.
право реалізується:

1. через політичні партії (обласні, районні, міські, районні у містах, республіканські організації)
2. шляхом самовисування

Рівне виборче право

Громадяни України беруть участь у виборах на рівних засадах.

Рівність прав і можливостей кандидатів, партій (організацій партій)

1. заборонаю привілеїв чи обмежень кандидатів в залежності від суб'єкта висування, за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, інвалідності та стану здоров'я, за мовними або іншими ознаками;
2. заборонаю втручання органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб та службових осіб у виборчий процес, за винятком здійснення повноважень, передбачених цим Кодексом;
3. рівним та неупередженим ставленням органів публічної влади та ін.
4. заборонаю використання для фінансування передвиборної агітації інших коштів, крім коштів виборчого фонду партії
5. рівним та неупередженим ставленням ЗМІ.

Пряме виборче право

Виборці обирають Президента України, народних депутатів України, депутатів ВР АРК, місцевих рад, сільських, селищних, міських голів безпосередньо шляхом голосування

Вільні вибори

Громадяни

Мають право

вільно агітувати за або проти кандидатів, партій

вільно і всебічно обговорювати передвиборні програми кандидатів, партій (організацій партій), політичні, ділові та особисті якості кандидатів

Забороняється

Застосування

- насильства,
- погроз,
- обману,
- підкупу
- будь-яких інших дій, що перешкоджають вільному формуванню та вільному виявленню волі виборця

Добровільність участі у виборах

Участь громадян України у виборах є добровільною. Ніхто не може бути примушений до участі чи неучасті у голосуванні на виборах, а також у висуванні кандидатів, у передвиборній агітації, в інших виборчих заходах чи у здійсненні інших виборчих процедур

Таємне голосування

Забороняється

Контроль за змістом волевиявлення виборців,

встановлення або розголошення змісту
волевиявлення конкретного виборця будь-яким

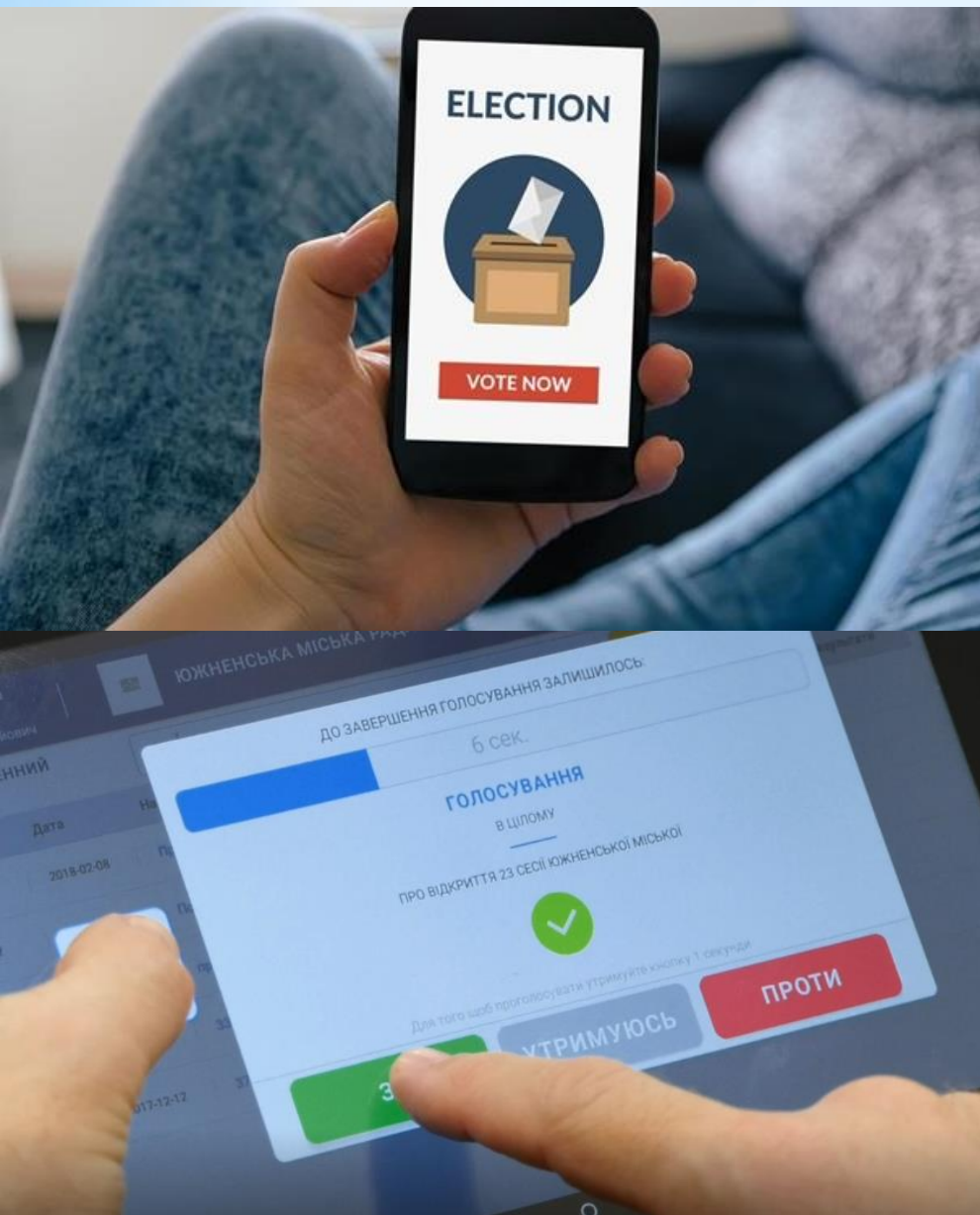
Особисте голосування

Допомога виборцю, який внаслідок інвалідності та/або стану здоров'я не може самостійно заповнити виборчий бюлетень чи опустити його у виборчу скриньку, у виконанні цих дій відповідно до його волевиявлення не вважається порушенням вимоги особистого голосування

Кожен виборець голосує на місцевих виборах особисто.

Голосування за інших осіб чи передача виборцем права голосу будь-якій іншій особі забороняється

Використання інноваційних технологій у виборчому процесі

- 1) голосування виборців на виборчій дільниці за допомогою технічних засобів та програмних засобів (машинне голосування);
- 2) проведення підрахунку голосів виборців за допомогою технічних засобів для електронного підрахунку голосів;
- 3) складання протоколів про підрахунок голосів, підсумки та результати голосування з використанням інформаційно-аналітичної системи.

Чесні вибори

притягаються до кримінальної, адміністративної
або іншої відповідальності

Виборчий процес

це

здійснення виборчих процедур, пов'язаних із підготовкою і проведенням відповідних виборів, встановленням та офіційним оголошенням їх результатів

У разі введення в Україні чи в окремих її місцевостях воєнного або надзвичайного стану виборчий процес припиняється з дня набрання чинності відповідним указом Президента України.

Суб'єкти виборчого процесу

```
graph TD; A[Суб'єкти виборчого процесу] --> B[виборець, який має право голосу на відповідних виборах]; A --> C[виборча комісія]; A --> D[партія (організація партії), яка висунула кандидатів на відповідних виборах]; A --> E[кандидат, зареєстрований для участі у відповідних виборах]; A --> F[офіційний спостерігач від кандидата чи партії (організації партії)];
```

виборець, який має право голосу на відповідних виборах

виборча комісія

партія (організація партії), яка висунула кандидатів на відповідних виборах

кандидат, зареєстрований для участі у відповідних виборах

офіційний спостерігач від кандидата чи партії (організації партії)

Система територіальної організації загальнодержавних виборів

єдиний
загальнодержавний
виборчий округ

включає в себе всю територію України
та закордонний виборчий округ

територіальні виборчі
округи

утворюються в межах Автономної
Республіки Крим, областей, міст
Києва і Севастополя.

виборчі дільниці

здійснюють підготовку організації і
проведення голосування та
підрахунок голосів виборців

Виборчі дільниці

Існують на постійній чи тимчасовій основі

звичайні

спеціальна

закордонна

призначені для організації та проведення голосування виборців за місцем їх проживання (на постійній основі)

утворюються у

- стаціонарних закладах охорони здоров'я,
- в установах виконання покарань,
- слідчих ізоляторах,
- на судах, які в день голосування перебувають у плаванні під Державним Прапором України,
- на полярних станціях України
- та в інших місцях тимчасового перебування виборців з обмеженими можливостями пересування.

призначена для організації та проведення голосування виборців, які проживають або на день проведення голосування перебувають на відповідній території іноземної держави

Виборчі дільниці утворюються з чисельністю від двадцяти до двох тисяч п'ятисот виборців.

Малі

До 500 виборців

Середні

від 500 до 1500 виборців

Великі

понад 1500 виборців

Є незалежними
органами
адміністрування
виборчих процесів

Виборчі комісії

Це спеціальні колегіальні органи, уповноважені організувати підготовку та проведення виборів і забезпечувати реалізацію виборчих прав громадян України, додержання та однакове застосування виборчого законодавства.

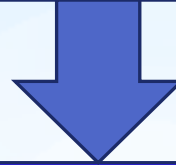
Центральна виборча
комісія

територіальні виборчі
комісії

окружні виборчі
комісії

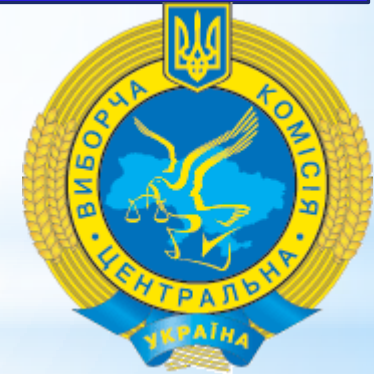
дільничні виборчі
комісії

Центральна виборча комісія

Центральна виборча комісія очолює систему виборчих комісій, які забезпечують організацію підготовки та проведення загальнодержавних виборів, і є комісією вищого рівня щодо всіх окружних, дільничних виборчих комісій та всіх виборчих комісій з усіх місцевих виборів

є юридичною особою, має печатку із своїм найменуванням та емблему

здійснює повноваження окружної виборчої комісії в закордонному окрузі загальнодержавних виборів

**Центральна виборча комісія
(Закон України від 30.06.2004 р.)**

є постійно діючим колегіальним державним органом, який діє на підставі Конституції України та законів України і наділений повноваженнями щодо організації підготовки і проведення виборів всеукраїнського і місцевих референдумів

**До складу Комісії входять 17 членів Комісії
(в т.ч Голова ЦВК+два заступники Голови ЦВК та секретар ЦВК+члени ЦВК)**

Строк повноважень 7 років

Верховна Рада України призначає на посади та звільняє з посад членів ЦВК за поданням Президента України

Членом ЦВК

Може бути

Не може бути

1. громадянин України,
2. який двадцяти п'яти років,
3. має право голосу,
4. проживає в Україні не менше п'яти останніх років
5. володіє державною мовою

1. Громадянин, який має судимість за вчинення злочину, якщо ця судимість не погашена і не знята в установленому законом порядку,
2. на якого протягом останнього року накладалося адміністративне стягнення за вчинення корупційних правопорушень
3. який визнаний у встановленому порядку недієздатним чи обмежено дієздатним.

Члени ЦВК є посадовими особами (не можуть суміщати діяльність, бути народним депутатом України (кандидатом), мати представницький мандат, бути членом політичної партії

Дострокове припинення повноважень члена ЦВК та усього складу

- 1) особиста заява про складення повноважень;
- 2) досягнення 65-річного віку;
- 3) припинення громадянства України;
- 4) вибуття на постійне місце проживання за межі України;
- 5) недотримання вимог щодо несумісності з іншими видами діяльності, встановлених частинами третьою, п'ятою статті 7 цього Закону;
- 6) набрання законної сили обвинувальним вироком щодо нього;
- 7) визнання недієздатним, безвісно відсутнім чи оголошення померлим;
- 8) порушення членом Комісії присяги;
- 9) неможливість виконання своїх повноважень за станом здоров'я;
- 10) набрання законної сили судовим рішенням, відповідно до якого члена Комісії притягнуто до відповідальності за адміністративне корупційне правопорушення;

1. Повноваження всього складу Комісії можуть бути достроково припинені Верховною Радою України за вмотивованим поданням Президента України
2. Рішення про дострокове припинення повноважень шляхом звільнення з посади всього складу Комісії приймається Верховною Радою України не менш як 2/3 від її конституційного складу.

Округні виборчі комісії

забезпечують організацію підготовки та проведення загальнодержавних виборів у межах відповідних територіальних округів загальнодержавних виборів

є комісіями вищого рівня щодо всіх дільничних виборчих комісій у межах відповідних територіальних округів загальнодержавних виборів

є тимчасовими органами, що утворюються на час підготовки та проведення відповідних виборів

Є юридичною особою

Територіальні виборчі комісії

забезпечують організацію підготовки та проведення місцевих виборів.

є комісіями вищого рівня щодо всіх дільничних виборчих комісій з відповідних місцевих виборів

є постійно діючими органами можуть ліквідуватися у разі відповідної зміни адміністративно-територіального устрою.

Є юридичною особою

Не є юридичною особою

Дільничні виборчі комісії

забезпечують організацію підготовки та проведення загальнодержавних і місцевих виборів у межах відповідних виборчих дільниць

Фінансове та матеріально-технічне забезпечення діяльності дільничної виборчої комісії під час відповідного виборчого процесу здійснює відповідна окружна виборча комісія або територіальна виборча комісія

є тимчасовими органами, що утворюються на час підготовки та проведення відповідних виборів

Виборчі комісії мають власні печатки, зразок яких затверджується Центральною виборчою комісією

Членом виборчої комісії

Може бути

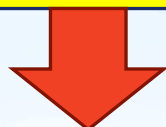
1. громадянин України
2. має право голосу

Не може бути

- кандидати на відповідних виборах, їх довірені особи, представники у виборчих комісіях,
- уповноважені особи партій,
- офіційні спостерігачі,
- посадові та службові особи органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування,
- судді

Секретар виборчої комісії повинен володіти державною мовою.

Член виборчої комісії

на першому засіданні виборчої комісії, складає
присягу

Я, (прізвище, ім'я та по батькові), беручи на себе повноваження члена виборчої комісії та усвідомлюючи свою високу відповідальність перед Українським народом, присягаю дотримуватися Конституції та законів України, чесно і сумлінно виконувати свої обов'язки, виходячи з принципів верховенства права, законності, об'єктивності та неупередженості, забезпечувати реалізацію і захист виборчих прав громадян України

Відмова від складення присяги означає відмову особи бути членом комісії.

Член виборчої комісії

має право

- 1) брати участь у підготовці питань, що вносяться на розгляд виборчої комісії;
- 2) виступати на засіданнях виборчої комісії, ставити іншим учасникам засідання запитання щодо порядку денного, вносити пропозиції з питань, віднесених до повноважень комісії;
- 3) за дорученням відповідної виборчої комісії перевіряти діяльність виборчих комісій нижчого рівня;
- 4) безперешкодно відвідувати всі приміщення виборчої комісії, ознайомлюватися з усіма документами виборчої комісії, членом якої він є, та виборчих комісій нижчого рівня на відповідній території;
- 5) на відшкодування шкоди, заподіяної його життю, здоров'ю чи майну у зв'язку з виконанням обов'язків члена виборчої комісії, в порядку та розмірі, встановлених законодавством.

Член виборчої комісії

Зобов'язаний

- 1) додержуватися Конституції України та законів України з питань підготовки і проведення виборів;
- 2) брати участь у засіданнях виборчої комісії;
- 3) виконувати рішення виборчої комісії та обов'язки, покладені на нього згідно з їх розподілом у комісії.

забороняється агітувати за чи проти кандидатів на відповідних виборах, а також публічно оцінювати діяльність кандидатів, партій

На членів виборчих комісій (крім членів Центральної виборчої комісії) не поширюється дія законодавства з питань запобігання корупції.

Члену виборчої комісії, який має порушення здоров'я (у зв'язку з інвалідністю, тимчасовим розладом здоров'я, віком), відповідною виборчою комісією забезпечується розумне пристосування у відповідності до індивідуальних потреб для безперешкодної участі у роботі виборчої комісії.

Списки виборців

До попереднього списку виборців на виборчій дільниці включаються

- громадяни України,
- яким виповнилося або на день голосування на виборах виповниться 18 років
- які мають право голосу на відповідних виборах та відносяться до цієї виборчої дільниці

У день голосування зміни до уточненого списку виборців не вносяться

ІМЕННЕ ЗАПРОШЕННЯ
виборцю, включеному до попереднього списку виборців
на звичайній виборчій дільниці

м.Шпола, вул. Івана Гонти, 14
(виборча адреса виборця)

З А П Р О Ш Е Н Н Я

Шановний (а) *Полтавченко Валентине Дмитровичу!*
(прізвище, власне ім'я (усі власні імена), по батькові (за наявності) виборця)

Запрошуємо Вас узяти участь у *місцевих виборах,*
(назва всіх виборів, на яких виборцеві пропонується голосувати)

які відбудуться *25 жовтня 2020 року.*
(дата проведення виборів)

Вас включено до попереднього списку виборців на звичайній виборчій дільниці №|710822.

Голосування проводиться з 8 до 20 години без перерви в приміщенні для голосування
за адресою: *вул.Соборна, 20А, м.Шпола, Звенигородський район, Черкаська область*

(музична школа (фойє)
(школа, будинок культури тощо)

Адреса дільничної виборчої комісії: *вул.Соборна, 20А, м.Шпола, Звенигородський район,*
Черкаська область, тел. ХХ-ХХ-ХХ. Розпорядок роботи щодня з 10 до 18 години.

Ви можете проголосувати за умови пред'явлення одного з документів, які підтверджують особу та громадянство України (паспорта громадянина України (у вигляді паспортної книжечки або картки), тимчасового посвідчення громадянина України (для осіб, недавно прийнятих до громадянства України). Для голосування на загальнодержавних виборах таким документом також є військовий квиток (для військовослужбовців строкової служби).

Дільнична виборча комісія

ДЕРЖАВНИЙ РЕЄСТР ВИБОРЦІВ

Списки виборців

Органи ведення Державного реєстру виборців складають попередні списки виборців

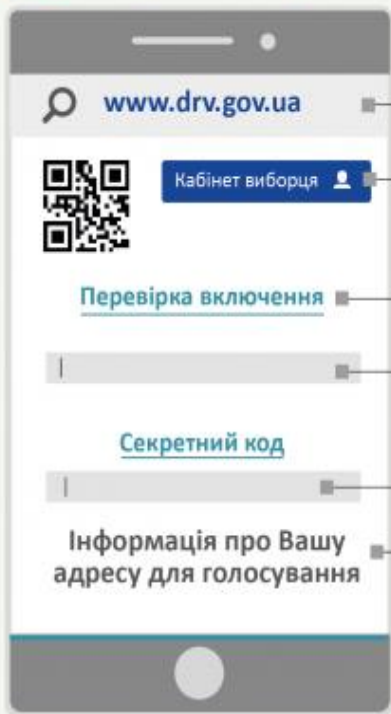
Державний реєстр виборців - це автоматизована інформаційно-телекомунікаційна система, призначена для зберігання, обробки даних, які містять відомості про виборців, та порядок користування ними, створена для забезпечення державного обліку громадян України, які мають право голосу

Усього виборців в Україні 35 538 517

ПОРЯДОК ВКЛЮЧЕННЯ ДО СПИСКУ ВИБОРЦІВ

Перевірити, чи включені Ви до списку виборців, можна:

[1] На офіційному сайті Державного реєстру виборців

зайти на сайт

увійти в «Кабінет виборця»

Перевірка включення

обрати «Перевірка включення»

заповнити свої дані та зазначити електронну адресу, на яку надійде секретний код

Секретний код

ввести секретний код

Інформація про Вашу адресу для голосування

отримати інформацію про Вашу адресу для голосування

Процедура займає не більше 5 хвилин

[2] За адресою виборчої дільниці

з 23 березня 2019 року

Якщо ви не включені до реєстру виборців

Прийти до відділу ведення Державного реєстру виборців, що обслуговує територію, де Ви зареєстровані

Подати письмову заяву із зазначенням відомостей про себе

Пред'явити документ, що посвідчує особу та підтверджує громадянство виборця:

- паспорт громадянина України
- тимчасове посвідчення громадянина України (якщо особа нещодавно набула громадянство України)

копія

додати копію відповідного документа

ПОТРІБНА ПРАВОВА КОНСУЛЬТАЦІЯ?

[0 800 213 103

wiki.legalaid.gov.ua

МІНІСТЕРСТВО
ЮСТИЦІЇ

Видано за підтримки Ради Європи

УЧАСТЬ ВПО У ВИБОРАХ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Фінансування виборів

кошти Державного бюджету
України

коштів виборчих фондів
кандидатів

Кошти місцевого бюджету

коштів виборчих фондів
партій

Загальне інформаційне забезпечення виборів
(ЦВК не пізніш як на другий день виборчого процесу
оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті інформацію)

- 1) виборчі права громадян та способи їх здійснення і захисту;
- 2) можливість та процедури перевірки включення себе та інших виборців до Державного реєстру виборців та списків виборців на виборчих дільницях;
- 3) можливість та порядок зміни виборцю місця голосування (виборчої дільниці) без зміни виборчої адреси;
- 4) адресу місцезнаходження окружної та дільничної виборчих комісій виборчої дільниці, до якої належить виборча адреса виборця;
- 5) адресу приміщення для голосування, дату та час голосування;
- 6) підстави та процедури отримання можливості голосувати за місцем перебування;
- 7) процедуру голосування та спосіб заповнення виборчого бюлетеня;
- 8) право на оскарження порушень своїх виборчих прав та способи здійснення цього права;
- 9) відповідальність за порушення законодавства про вибори;
- 10) інші питання реалізації виборчих прав громадян.

**Виборцям, у тому числі з порушеннями зору та слуху,
забезпечується можливість доступу до різнобічної, об'єктивної та
неупередженої інформації, потрібної для здійснення усвідомленого
вільного вибору.**

ОФІЦІЙНИЙ ВЕБСАЙТ

ЦЕНТРАЛЬНА ВИБОРЧА КОМІСІЯ

пошук

[ПРО ЦВК](#)

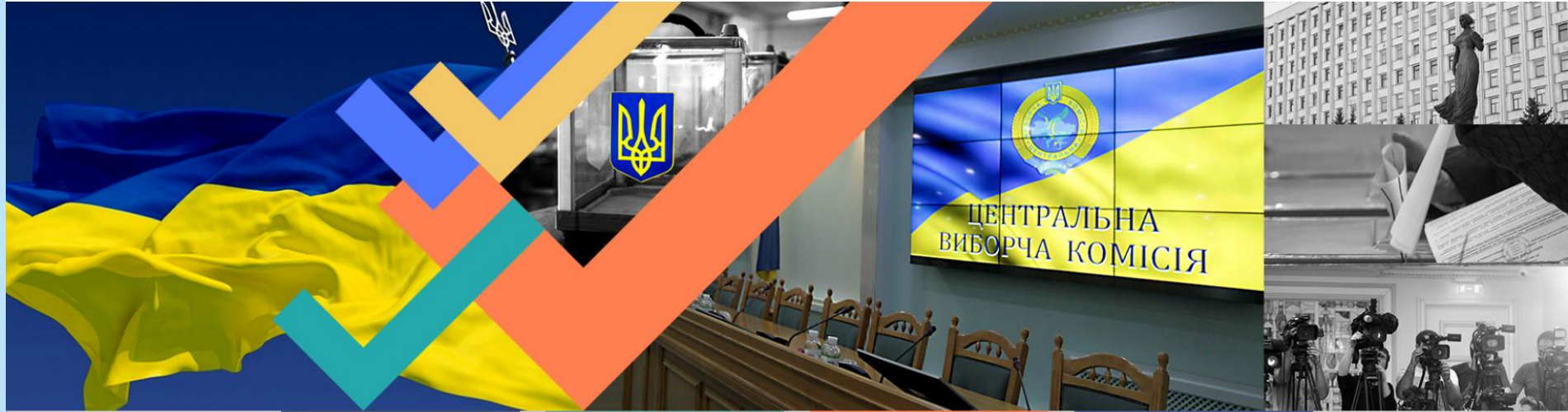
[НОРМАТИВНІ АКТИ](#)

[ВИБОРИ І РЕФЕРЕНДУМИ](#)

[ДІЯЛЬНІСТЬ ЦВК](#)

[ДЛЯ ГРОМАДСЬКОСТІ](#)

[ПРЕС – ЦЕНТР](#)

[ЦВК онлайн](#)

[Перевір себе у Реєстрі](#)

[Пошук виборчої дільниці](#)

[ЦВК: просвіта](#)

Засади участі засобів масової інформації та
інформаційних агентств в інформаційному забезпеченні
виборів

Інформаційні агентства та засоби масової інформації поширюють повідомлення про перебіг виборчого процесу, події, пов'язані з виборами, базуючись на засадах достовірності, повноти і точності, об'єктивності інформації та її неупередженого подання.

Передвиборна агітація

це здійснення будь-якої діяльності з метою спонукання виборців голосувати за або не голосувати за певного кандидата, партію (організацію партії) - суб'єктів виборчого процесу. Передвиборна агітація може здійснюватися у будь-якій формі та будь-якими засобами, що не суперечать Конституції України та законам України.

Форми передвиборної агітації

проведення зборів громадян, інших зустрічей з виборцями

проведення мітингів, походів, демонстрацій

проведення публічних дебатів, дискусій, "круглих столів", прес-конференцій щодо положень передвиборних програм та політичної діяльності кандидатів, партій (організацій партій) - суб'єктів виборчого процесу

оприлюднення в друкованих та аудіовізуальних (електронних) засобах масової інформації політичної реклами, виступів, інтерв'ю, нарисів, відеофільмів, аудіо- та відеокліпів, інших публікацій та повідомлень

розповсюдження виборчих листівок, плакатів та інших друкованих агітаційних матеріалів чи друкованих видань, в яких розміщено матеріали передвиборної агітації;

розповсюдження виборчих листівок, плакатів та інших друкованих агітаційних матеріалів чи друкованих видань, в яких розміщено матеріали передвиборної агітації;

проведення концертів, вистав, спортивних змагань, демонстрації фільмів та телепередач, проведення інших публічних заходів за підтримки кандидата, партії (організації партії) - суб'єкта виборчого процесу, а також оприлюднення інформації про таку підтримку;

публічні заклики голосувати за або не голосувати за кандидата, партію (організацію партії) - суб'єкта виборчого процесу або публічні оцінки їхньої діяльності;

встановлення агітаційних наметів;

в інших формах, що не суперечать Конституції України та законам України.

Передвиборна агітація здійснюється за рахунок коштів виборчих фондів кандидатів, партій (організацій партій) - суб'єктів виборчого процесу

Строки проведення передвиборної агітації

розпочинається кандидатом, партією з наступного дня після дня прийняття виборчою комісією рішення про реєстрацію кандидата (кандидатів) і закінчується о 24 годині останньої п'ятниці перед днем голосування.

НЕ ПОРУШУЙ

ДЕНЬ ТИШИ

За проведення передвиборної агітації

в

"День тиші"

штраф для громадян - від 30 до 50 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, для посадових осіб - від 50 до 80 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян

НАЦІОНАЛЬНА

Поліція Вінниччини

Обмеження щодо ведення передвиборної агітації

Участь забороняється

- 1) іноземцям та особам без громадянства,;
- 2) органам виконавчої влади, органам влади АРК та ОМС, правоохоронним органам і судам, їх посадовим і службовим особам у робочий час (крім випадків, якщо така особа є кандидатом на відповідних виборах);
- 3) членам виборчих комісій.

Передвиборча агітація забороняється

- у військових частинах (формуваннях),
- в установах виконання покарань і слідчих ізоляторах

Поширення у будь-якій формі матеріалів, що містять заклики до ліквідації незалежності України, зміни конституційного ладу насильницьким шляхом, порушення суверенітету і територіальної цілісності держави, підриву її безпеки, незаконного захоплення державної влади, пропаганду війни, насильства тощо.

поширення завідомо неправдивих відомостей про кандидата, партію

Передвиборча агітація забороняється у формі надання виборцям, закладам, установам, організаціям

грошей, подарункових сертифікатів, продуктів харчування та спиртних напоїв, товарів пільг, переваг, послуг, робіт, цінних паперів, кредитів, лотерейних білетів

Крім матеріалів

що містять візуальні зображення партійної символіки та брендування виборчої кампанії, згадування імені або зображення кандидата, який балотується на виборах, такі як плакати, листівки, календарі, блокноти, ручки, запальнички, сірники, значки, бейджі, USB-флешки

вартість яких не перевищує 6 відсотків неоподаткованого мінімуму доходів громадян

Офіційні спостерігачі

```
graph TD; A[Офіційні спостерігачі] --> B[від кандидатів, партій, громадських організацій]; A --> C[від іноземних держав та міжнародних організацій];
```

від кандидатів, партій,
громадських організацій

від іноземних держав та
міжнародних організацій

Офіційним спостерігачем

Може бути

Виборець

Не може бути

- 1) особа, яка є громадянином (підданим) держави, визнаної державою-агресором або державою-окупантом;
- 3) член виборчої комісії;
- 4) посадова або службова особа органу виконавчої влади, органів прокуратури або суду, правоохоронних органів, інших державних органів, органів влади АРК чи органів місцевого самоврядування;
- 5) військовослужбовець, поліцейський, співробітник СБУ, особа рядового чи начальницького складу Державної кримінально-виконавчої служби України;
- 6) особа, яка проходить альтернативну (невійськову) службу;
- 7) особа, яка має судимість за вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину, кримінального правопорушення проти виборчих прав громадян чи корупційного кримінального правопорушення, що не погашена або не знята в установленому законом порядку.